

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **B. F.**, zastoupen Mgr. Viktorem Klímou, advokátem, se sídlem Melantrichova 477/20, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 10. 2019, č. j. MV-121077-23/OAM-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 1. 2020, č. j. 4 A 64/2019 - 71, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

Odůvodnění:

[1] Včasně podanou kasační stížností brojí žalobce, jakožto stěžovatel, proti shora označenému rozsudku (dále jen „napadený rozsudek“) Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalovaného (dále jen „rozhodnutí žalovaného“). Rozhodnutím žalovaného bylo zamítnuto stěžovatelovo odvolání a potvrzeno rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, ze dne 10. 8. 2018, č. j. CPR-12031-26/ČJ-2017-931200-SV (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím bylo stěžovateli uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v rozhodném znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), se stanovením doby jednoho roku, po kterou stěžovateli nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie. Doba k vycestování stěžovatele byla stanovena v délce třiceti dní od nabytí právní moci prvostupňového rozhodnutí nebo od okamžiku pozbytí postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Zároveň bylo rozhodnuto, že se na stěžovatele nevztahují důvody znemožňující vycestování.

[2] Městský soud shledal žalobu nedůvodnou. V rekapitulační části odůvodnění napadeného rozsudku konstatoval z obsahu správního spisu, že stěžovatel pobývá na území České republiky od svých zhruba deseti let. Žije v Praze v bytě se svou matkou, která zde má legální pobyt. Na Ukrajině má babičku a tetu, nicméně s nimi se nestýká a uvádí, že neumí ukrajinsky ani rusky. V roce 2013 byl stěžovatel pravomocně odsouzen za spáchání zvláště závažného zločinu loupeže, načež mu byl trvalý pobyt na území České republiky

zrušen a bylo mu vydáno výjezdní vízum. V listopadu roku 2016 si požádal o vízum strpění pobytu, avšak nebylo mu vyhověno. V následujícím roce si požádal o udělení mezinárodní ochrany. Dne 24. 4. 2017 se dostavil do přijímacího střediska v Zastávce, kde chtěl požádat o mezinárodní ochranu na území České republiky. K identifikaci předložil cestovní pas, v němž bylo výjezdní vízum s platností do 24. 12. 2016. Vzhledem ke skutečnosti, že ode dne 25. 12. 2016 pobýval neoprávněně na území České republiky, bylo s ním zahájeno řízení o správním vyhoštění. Správní orgán I. stupně pak vydal rozhodnutí ze dne 10. 8. 2018, kterým stěžovateli uložil správní vyhoštění z území členských států Evropské unie na jeden rok dle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona o pobytu cizinců. Proti uvedenému rozhodnutí podal stěžovateli odvolání. Žalovaný posoudil podané odvolání, přičemž neshledal žádné nedostatky v rozhodnutí správního orgánu I. stupně. S odkazem mj. na závazné stanovisko Ministerstva vnitra ohledně možnosti vycestovat na Ukrajinu žalovaný rozhodnutím ze dne 14. 11. 2018, č. j. MV-121077-3/OAM-2018, odvolání zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel u městského soudu žalobu, o níž bylo rozhodnuto rozsudkem ze dne 23. 1. 2019, č. j. 16 A 2/2018 – 24, tak, že bylo napadené rozhodnutí žalovaného zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto stěžovatelovo odvolání proti novému rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, bylo následně předmětem soudního přezkumu ze strany městského soudu, z čehož vzešel nynější kasační stížností napadený rozsudek.

[3] Současně s podáním kasační stížnosti stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnosti přiznal odkladný účinek. Návrh odůvodnil tím, že v České republice žije již od svých deseti let a má zde sociální a kulturní vazby, přičemž v rámci Ukrajiny se nemá kam vrátit. Je faktickým tuzemcem a jeho vyhoštěním by bylo porušeno jeho právo zaručené čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Posledním místem jeho bydliště byla Doněcká oblast, která není pod kontrolou ukrajinské státní moci a musel by tak přistoupit k vnitřnímu přesídlení, které pro něj, jakožto pro osobu tamního prostředí již neznalou, není prakticky dostupné. Stěžovatel mj. odkazuje usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100, s tím, že i v jeho případě je namístě umožnit mu prostřednictvím přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zůstat na území České republiky po dobu tohoto řízení. Stěžovatel neovládá ruský ani ukrajinský jazyk, zatímco česky hovoří plyně. Na Ukrajině pobývajícím rodinným příslušníkům mu pomoci nemohou z důvodu vlastních potíží způsobených tamním ozbrojeným konfliktem. Stěžovatel má za to, že má-li kasační stížnost představovat účinný prostředek nápravy ve smyslu čl. 3 a 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, musí s ní být logicky spojen odkladný účinek.

[4] Žalovaný se ve stanovené lhůtě k návrhu na přiznání odkladného účinku nevyjádřil.

[5] Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[6] Důvody možného vzniku nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou zásadně individuální, závislé na osobě a konkrétní situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má proto stěžovatel, zpravidla poukazem na konkrétní skutkové okolnosti případu. Pokud jde o splnění druhého zákonného předpokladu, tj. že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem, soud vychází z povahy věci, z obsahu spisového materiálu, případně z vyjádření účastníků řízení o kasační stížnosti.

[7] Nejvyšší správní soud nicméně konstantně judikuje, že je-li přezkoumáváno rozhodnutí příslušných správních orgánů, které mají přímý následek v podobě správního vyhoštění, je újma hrozící stěžovateli z jeho výkonu zřejmá již ze samotné povahy tohoto rozhodnutí. To platí přinejmenším, pokud jde o zajištění práva na spravedlivý proces a práva na respektování soukromého a rodinného života. K tomu musí soud přihlídnout i tehdy, jestliže stěžovatel v žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti netvrdí konkrétní skutkové okolnosti svého případu ani nenavrhuje důkazy k jejich prokázání (srov. zejména usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 – 25, publ. pod č. 3169/2015 Sb. NSS, dostupné z www.nssoud.cz).

[8] Uložené správní vyhoštění a povinnost cizince vycestovat z České republiky představují zásah do práva na respektování rodinného, či alespoň soukromého života ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Z tohoto ustanovení kromě substantivních negativních a pozitivních závazků vyplývají i závazky procedurální. Zásahy do zájmů chráněných čl. 8 Úmluvy totiž musí vyplývat z rozhodovacího procesu, který je spravedlivý, a poskytuje dostatečný respekt k zájmům vyplývajícím z práva na respektování soukromého a rodinného života (srov. rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 10. 5. 2001 ve věci T. P. a K. M. proti Spojenému království, č. 28945/95, § 72, či rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 25. 9. 1996 ve věci Buckley proti Spojenému království, č. 20348/92, § 76). Osobám, do jejichž práv je v určitém řízení zasazeno, musí být dostatečným způsobem umožněno v tomto řízení chránit své zájmy. V tomto ohledu proto existuje určitá provázanost mezi čl. 8 Úmluvy a zárukami, která garantuje právo na spravedlivý proces dle čl. 6 Úmluvy (viz Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 887).

[9] Ostatně i zákonodárce si byl výše uvedených skutečností zřejmě vědom, když žalobě proti rozhodnutí správních orgánů o správním vyhoštění přiznal odkladný účinek přímo *ex lege*, ze zákona samého (§ 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců).

[10] Zákonodárce tak sice neučinil (na rozdíl například od věci mezinárodní ochrany) též ve vztahu ke kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu ve věcech správního vyhoštění, Nejvyšší správní soud má ale za to, že i zde je to nezbytné pro ochranu práv žalobce, a to nejen pro možnost jeho účasti na samotném řízení o kasační stížnosti, ale zejména pro případ, že by věc byla zrušena a vrácena krajskému soudu, případně žalovanému nebo správnímu orgánu prvostupňovému. Kasační soud při rozhodování o žádosti o odkladném účinku nemůže předjímat, že k takové situaci na základě věcného přezkumu napadeného rozhodnutí krajského soudu nemůže dojít, a musí proto stěžovateli zajistit možnost plnohodnotné účasti na případném dalším řízení.

[11] Vyhošťovanému cizinci je tedy obvykle zachována možnost setrvat na území České republiky i po dobu probíhajícího řízení o jeho kasační stížnosti, neboť pro případ, že by byl se svou kasační stížností úspěšný, nelze vyloučit příčinnou souvislost mezi důsledky realizace rozhodnutí o vyhoštění a možným vznikem bezprávné újmy. Takovou újmu lze zásadně považovat za velmi výrazně zasahující právní sféru cizince, často i s nevratnými důsledky.

[12] S ohledem na shora uvedené má Nejvyšší správní soud za to, že ve vztahu ke kasační stížnosti stěžovatele je namístě odkladný účinek přiznat, neboť jinak by stěžovatel mohl utrpět újmu nikoliv zanedbatelnou. Současně pokládá Nejvyšší správní soud za nepravděpodobné, že by v případě přiznání odkladného účinku kasační stížnosti hrozila újma třetím osobám, jelikož tomu žádné indicie nenasvědčují. Nejvyšší správní soud rovněž neshledal existenci skutečností, pro které by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Pokud jde o stěžovatelovu trestní minulost, lze podotknout, že ani žalovaný tuto patrně nepovažoval za problematickou ve vztahu k potencialitě přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Ostatně ani zákonné ustanovení § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona o pobytu cizinců, jež bylo právním základem rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatele, nenasvědčuje tomu, že by stěžovatelovo další setrvání na území České republiky mohlo být nežádoucí z hlediska bezpečnostního.

[13] Bez významu přitom není ani to, že souzená věc musí být soudy řešena přednostně (§ 56 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.), a doba, po kterou budou sistovány účinky napadeného rozsudku (potažmo napadeného rozhodnutí), tak bude relativně krátká.

[14] Ze shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti stěžovatele odkladný účinek. Tímto rozhodnutím nicméně Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. dubna 2020

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu